

คู่มือการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งภายในและภายนอกองค์กร

ความหมายของสิทธิมนุษยชน

สิทธิที่มนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรอง ทั้งความคิดและการกระทำที่ไม่มีการล่วงละเมิดได้ โดยได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสนธิสัญญาระหว่างประเทศ สิทธิมนุษยชนคือสิทธิขั้นพื้นฐานในความเป็นมนุษย์ซึ่งประกอบไปด้วยสิทธิตามธรรมชาติและสิทธิที่มีกฎหมายรับรอง

ความหมายของการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

การทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ได้รับผลกระทบจากการกระทำนั้น ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยเจตนา จงใจ หรือประมาทเลินเล่อก็ตาม

สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ (Dos & Don'ts)

1. สิทธิพลเมือง

เป็นสิทธิส่วนบุคคลที่บุคคลทุกคนต้องมี อันถือเป็นสิทธิพื้นฐาน และการได้มาซึ่งสิทธิพลเมือง โดยการเป็นพลเมือง

สิ่งที่ควรทำ

1. สิทธิในชีวิตและร่างกาย
2. เสรีภาพจากการถูกทรมาน ลงโทษ โหดร้ายทารุณ
3. เสรีภาพจากการถูกบังคับให้เป็นทาส
4. สิทธิความเป็นส่วนตัว
5. สิทธิในทรัพย์สิน
6. สิทธิในกระบวนการยุติธรรม
7. ความเสมอภาคทางกฎหมายและไม่ถูกเลือกปฏิบัติ
8. เสรีภาพในการสื่อสาร
9. เสรีภาพในการเดินทาง
10. เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่

สิ่งที่ไม่ควรทำ

1. การค้ามนุษย์
2. การคุกคามทางเพศ
3. การกีดกันไม่ให้ได้ทำงานในบางตำแหน่ง
4. การละเมิดทางด้านร่างกายและจิตใจ

2. สิทธิทางการเมือง

เป็นสิทธิในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และถือเป็นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

สิ่งที่ควรทำ

1. เสรีภาพในการชุมนุม รวมกลุ่ม สมาคม

2. เสรีภาพในการกำหนดวิถีชีวิตทางการเมือง
3. สิทธิในการเลือกตั้ง
4. สิทธิในการตั้งพรรคการเมือง
5. สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและเข้าถึงบริการรัฐ
6. เสรีภาพในการแสวงหา รับ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

สิ่งที่ไม่ควรทำ

1. การกีดกันทางการเมือง
2. การละเมิดการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

3. สิทธิทางเศรษฐกิจ

เป็นสิทธิที่จะได้รับหลักประกันและความเสมอภาคในทางเศรษฐกิจที่พอเพียงจากรัฐ

สิ่งที่ควรทำ

1. เสรีภาพในการกำหนดวิถีชีวิตทางเศรษฐกิจ
2. เสรีภาพการเลือกงานอย่างเสรี ที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรม
3. สิทธิได้รับค่าจ้าง สภาพการจ้างที่เป็นธรรม
4. สิทธิในการตั้งสหภาพและนัดหยุดงาน
5. สิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ
6. สิทธิในความมั่นคงจากการว่างงาน

สิ่งที่ไม่ควรทำ

1. การจ่ายค่าจ้างที่น้อยเกินไป
2. การลดสวัสดิการของลูกจ้าง
3. การบังคับให้ลูกจ้างทำงานเกินเวลา

4. สิทธิทางสังคม

สิทธิที่จะทำให้การดำรงชีวิตมีความสุขสบายขึ้นโดยสิทธินี้จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตและครอบครัว

สิ่งที่ควรทำ

1. เสรีภาพในการกำหนดวิถีชีวิตทางสังคม
2. สิทธิที่จะได้รับการศึกษา
3. สิทธิในการรับบริการสาธารณสุข
4. สิทธิการมีคู่ครองครอบครัว, ครอบครัวได้รับการคุ้มครองจากรัฐ, คุ้มครองมารดาและบุตร
5. สิทธิประกันสังคม สุขภาพ สวัสดิการสังคมฯ
6. เสรีภาพทางวิชาการ
7. สิทธิในการพักผ่อน/วันหยุด/นันทนาการ

สิ่งที่ไม่ควรทำ

1. การกีดกันในการด้านการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
2. การละเมิดวิถีชีวิตทางสังคมของคนอื่น
3. การกีดกันการเข้าถึงบริการสาธารณสุข

กลไกในการเยียวยา

1. การประกาศความมุ่งมั่น กำหนดให้มีการจัดทำนโยบายสิทธิมนุษยชนและทบทวนเป็นประจำทุกปี เพื่อแสดงถึงเจตนาธรรมและความมุ่งมั่นขององค์กรในการเคารพต่อหลักสิทธิมนุษยชน

2. การกำหนดขอบเขตและการระบุประเด็นการประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน กำหนดขอบเขตการประเมินความเสี่ยงเพื่อให้ครอบคลุมทุกกิจกรรมทางขององค์กรโดยกำหนดประเด็นการประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนที่อาจเกี่ยวข้องกับองค์กร เช่น การใช้แรงงาน การบังคับให้ทำงานเกินเวลา เสรีภาพในการสมาคม สิทธิในการเจรจาร่วมกัน ค่าตอบแทน ความเป็นส่วนตัว การเลือกปฏิบัติ สุขภาพและความปลอดภัย

3. การประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน ดำเนินการประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนตามเกณฑ์การประเมินโอกาสเกิดและผลกระทบต่อบุคคลที่อาจได้รับผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนจากการดำเนินงาน เช่น พนักงาน ผู้หญิง เด็ก ชนพื้นเมือง ผู้รับเหมา ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

4. การระบุมาตรการบรรเทาผลกระทบ กำหนดมาตรการบรรเทาผลกระทบสำหรับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะประเด็นที่มีความเสี่ยงสูงเพื่อบรรเทาผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง

5. การตรวจสอบและการสื่อสาร ส่วนบริหารความเสี่ยงรับผิดชอบตรวจสอบผลประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนของทุกส่วนงานและดำเนินการสื่อสารผลประเมินให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบโดยเฉพาะผู้ปฏิบัติงานเพื่อสร้างความตระหนักและวัฒนธรรมที่เคารพต่อหลักสิทธิมนุษยชนภายในองค์กร

6. การเยียวยา กรณีเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนและมีความเสียหายเกิดขึ้น องค์กรต้องกำหนดมาตรการชดเชยเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น การรักษาพยาบาล

การชำระค่าเสียหาย และการติดตามดูแลผู้ได้รับผลกระทบเพื่อให้ได้รับการเยียวยาอย่างเหมาะสม

ที่มา

- สุรชัย ศรีสารคาม.(2564).สิทธิมนุษยชน. จาก

https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1394

- SCG.(2565).แนวทางการปฏิบัติ. จาก

<https://scc-th.listedcompany.com/misc/cg/2022/20220407-scc-human-rights-policy-th.pdf>